

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík
Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051
Netfang: nel@nel.is
Tilv.: 23090002

Ákvörðun nr. 32/2024

Þann 24. maí 2024 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 32/2024

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED], þann 31. ágúst 2023. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við starfsaðferðir og framkomu starfsmanna embættis Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra. Kvartandi heldur því fram í erindinu að hann hafi orðið fyrir kynþáttafordómum, mismunun, brotið hafi verið á réttindum hans ítrekað og honum meinað að leggja fram kærur hjá embættinu.

Þá barst einnig erindi frá lögmanni kvartanda þann 9. janúar 2024, þar sem fram koma einnig athugasemdir um að vinnubrögð lögreglu gagnvart umbjóðanda hennar séu vægast sagt einkennileg og telur hún lögreglu ítrekað neita umbjóðanda hennar að leggja fram kæru.

Nefndin óskaði eftir upplýsingum frá embætti Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra með bréfi dags. 5. október 2023.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærur á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að

háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Norðurlandi eystra svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 3. janúar 2024. Meðfylgjandi voru öll gögn málsins, upptökur úr búkmyndavélum lögreglumanna og afstaða embættisins til kvörtunarinnar.

Eftir yfirferð nefndarinnar á upptökum vegna samskipta lögreglu við kvartanda þann 16. maí 2023 verður ekki annað séð en að starfsmenn embættisins hafi sinnt starfi sínu af kostgæfni á vettvangi. Nefndin telur að aðstæður kvartanda séu um margt sérstakar og mál hans einnig. Hvað varðar þær athugasemdir sem kvartandi gerir við móttöku kæru hjá embættinu hefur nefndin fengið fullnægjandi skýringar og gerir ekki athugasemdir við málsmeðferð embættisins fram til janúar 2024. Varðandi að gleymst hafi að bóka túlk til að vera viðstaddan skýrslugjöf kvartanda telur nefndin að um mannleg mistök hafi verið að ræða. Kvartanda var lofað að haft yrði samband við hann fyrir lok dags um nýjan tíma en það virðist ekki hafa verið gert. Um smávægileg mistök er að ræða.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að aðfinnslum við störf starfsmanna embættis Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór yfir erindið og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Norðurlandi eystra. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefndin að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega refsiverða eða ámælisverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Niðurstaða

Ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Reykjavík, 24. maí 2024

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir